

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. Carentiæ rerum contingentes in nullo vero esse positio consistere; sed puras rerum remotiones, & non esse earum monstratur vinuersim esse.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

negationes rerum esse ipsas res possibiles connotantes propositionem, negatiuam veram de earum existentia v.g. *Petrus non existit*. Citat pro hac sententia Aureolum Gabrielem, Scotum, & alios. Verum, cum propositionis cuiuslibet veritas in conformitate cum suo obiecto, quod supponit, sita sit, oportet, vt negatio, seu carentia rerum ante, & independentem à propositione, quae vere rei existentia negatur, sit formaliter, ac vere ex parte obiecti constituta, nequit ergo in ea relatione, seu connotatione verae propositionis negatiuae, quae ab eiusmodi propositione necessario pendet, collocari. Idcirco aiunt dicere pro fundamentum posituum impedimentum rei, cuius carentia dicitur, vt nonnulli explicant apud Antonium Perez citatum, scilicet carentiam frigoris, existentiam caloris, atque vniuersum cuiuslibet carentia existentiam sui contraria.

5. Sed certe haec sententia, ita etiam explicata, curta, & falsa est. Curta, quia ad rerum, quae contrarium non habent, carentias, non extenditur. Falsa: quia, cum forma opposita, & contraria solum exigat, vt summum, expulsionem alterius secum impossibilis, cui Deus potest non annuere, atque vtramque conseruare: poterit esse existentia vnius, quin sit opposita carentia: quare in existentia formae oppositae essentia carentiae alterius formae, neque fundamentum ad quod necessario carentia essentialis resulter consistere minime potest. Accedit quod Deus vtrumque contrarium destruere potest, quorum defectus sine vtriusque carentis dari nequit; cum tamen neutrius carentia, aut essentia, aut fundamentum, ex quo necessario resulter contrarij existentia, quae tunc non est, esse queat.

6. Quinta sententia: rerum carentias tenuissimum, ac valde exile esse posituum, siue existentiam tribuit intrinsecam, vt aiunt nonnulli apud nostrum Thomam Comptonem Carleton d. 18. log. sect. 4. num. 4. Id quod docere alij videntur apud Spinulam d. 1. physic. sect. vit. dum esse posituum, quod carentis tribuunt abusu-um appellant: quod ita exile, tenueque, vel abusu-um illud esse sit, vt in nihilum abeat, sitque non esse purum termini, quem carentia à rebus, & existentia secludit: quod proinde abusu-um solum esse dicatur. A veritatis scopo hi non aberrant, vt videbimus; sed male loquuntur, dum posituum esse illud appellant. Si tamen aliquod esse posituum exile abusu-um, & vmbriatum, cuiusmodi mens tribuere eis solet, quae verum, & reale esse nullatenus habent, sed solum in cognitione, cum de eis cogitatur, vt alij apud Spinulam, & Carletonem existimant, in ente rationis carentias rerum ponunt.

7. Sed hi tamen errant manifeste. Tum, quia res quam plures non dari à parte rei certissimum est, atque omnino ab intellectu, & cognitione independentes: ac de fide plures esse mortuos, imo, & res omnes ex aeternitate non fuisse, cum omnia in tempore sint facta. At vero, quando res non sunt, earum carentias reipsa dari, & per se notum est, & ratione euidens: alioqui duplex contradictorium falsificaretur simul. V.g. *Adamus est, Adamus non est*: quare ex contradictorijs alterum in rebus esse necessarium omnino est. Si autem reipsa, atque independentem prorsus à cognitione res non sunt, independentem etiam à cognitione earum carentias dari euidens erit. Tum etiam: quia, cum entia rationis, tunc solum, cum cognoscuntur adfint: peccata omnia omissionis, quae in carentis, seu negationibus actionum sunt, tunc solum, cum considerantur, atque ab eo, à quo considerantur, erunt, si in ente rationis sint posita. Item is solum, qui defectum diuinarum in me considerat, earum carentiam in me ponit; non, qui eas mihi subripuit. Vnde qui, vt meam subleuet egestatem, atque ei ex misericordia succurrat, illam considerat prius, quam misericors, fur erit: & qui Christi mortem contempletur potius, quam carnisce, Christicida erit. Nec Daemon gloria carebit, nisi ab aliquo cogitetur, quae sunt absurdissima, atque à sana mente abhorrentia.

8. Iam vero, si illo esse posituum, quantumuis tenui, & gracili, quod carentis tribuitur rerum, posituum verum esse, atque existentia realis intelligatur, aliarum

sententiarum, quae verum esse posituum carentis contingentibus rerum attribunt, difficultates non euadent, vt ex dicendis patebit: itaque in eo relatae hactenus sententiae (si hanc de ente rationis omittas) conueniunt: vt carentiae rerum contingentes aliquod posituum sint, verèque, & realiter posituum: discrepat autem secunda Recentiorum sententia, atque maiore sui parte sententia prima à reliquis sententis memoratis: quod illa duar in diuino decreto efficaciter eas collocent: reliquae vero in aliquo posituo creato, siue illud relatio, siue forma opposita aut contrarium illi, cuius carentia in rebus datur, siue quidpiam aliud sit vti earum relatione data liquet. Et quamuis eas solum sententias, quae in diuino aliquo predicato contingentes rerum carentias formaliter ponunt, impugnare auiamus sit: quia tamen, si vniuersum in nullo ente posituum collocari posse non streuit, consequenter neque in predicato diuino, quod posituum necessario est, itare posse deducatur: idcirco generatim primum ostendam, ac deinceps secundum.

CERTAMEN II.

Carentiae rerum contingentes in nullo vero esse posituum consistere; sed puras rerum remotiones, & non esse earum monstratur vniuersum esse.

1. **S**I Doctorum tantum momentis agenda res foret, nulla egeret probatione conclusio: adeo est probatis Doctoribus communis; licet enim eorum plerique carentis rerum contingentium, verum esse negatiuum concedant, dum negatiuum aiunt, esse illud, quod prima voce videbantur carentis tribuere, non solum corrigunt, sed euerunt, ostenduntque solum aliter rerum eiusmodi carentias à parte rei (nec solum sicte, & per rationem, vt chimeras) fore admitendas. Ita confer expresse S. Thom. 1. p. quest. 48. art. 2. vbi negationes in rebus ait esse, non ponendo in eis aliquid, sed tollendo. consonat, quest. 1. de malo art. 2. & quest. 21. de verit. art. 1. Scotus apud Thomam Comptonem d. 18. logicæ, Gabriel in 1. d. 24. quest. 1. dub. 3. Capreol. in 2. d. 34. quest. 2. ad 1. Ferrara 3. cont. gent. c. 19. Sotinas 6. metaphys. quest. 8. & lib. 10. quest. 15. Aureol. in 1. d. 36. art. 2. Scotus 1. physic. quest. 8. noiter Fonseca 4. metaph. c. 2. Palqualig. tom. 2. metaph. d. 65. sect. 2. num. 8. & Mastris apud Pontium iam citandum. Atque hi quidem omnes purum non esse, & remotiones rerum carentias appellant, quin de eis negatiuum esse affirmant: licet idem negatiuum esse, atque purum non esse significet. Eo tamen nomine esse negatiui aliquando admissio eandem conclusionem tradunt nostri Molina apud Comptonem citandum, Vazq. 1. p. d. 61. c. 1. & 2. Soar. d. 54. metaph. sect. 3. num. 3. vbi satis pro se, & pro alijs per esse negatiuum de carentis loquentibus pro nostra hac conclusione se & illos explicuit, dum eas non esse entia realia, sed rationis. Sed non entia & quae in rebus nihil ponant, sed solum tollant: affirmat sancti Thomae phrasin. Repetit sect. 5. num. 2. & num. 5. ac sapius alibi, atque sect. 4. Item Conimbrienses 1. physic. c. 7. quest. 7. art. vit. Rub. in log. de ente rationis num. 13. & 1. physic. d. 3. sect. 2. & d. 9. met. 5. 66. & 72. Arriaga d. 3. physic. sect. 12. dist. 6. metaph. sect. 5. Ouedo controu. 12. met. d. p. 4. Thomas Comptonus Carleton supra sect. 2. 3. & 4. Pontius lib. 1. d. 34. q. 1. & additione contra Mastrum, qui pro eadem conclusione est, etsi voce à Pontio dissideat, contendens esse negatiuum carentis huius concedendum non esse.

2. Ex quibus constat solo tantorum Doctorum pondere, & numero, qui vigesimus est (in quibus Theologiae Princeps S. Thom. & Scotus, cum scholis suis totis, Vazq. & Soar. numerantur) satis firmiter conclusionem nostram fundari. Sed maius, ab auctoritate etiam, pondus eidem conclusioni accedit ex Ecclesiæ, & Theolo-

gæ Lomine Augustino de Genesi ad litteram cap. 5. ita scribente: *Non enim Deus fecisse tenebras dictus est: quoniam species ipsas Deus fecit; non privationes, quæ ad nihilum pertinent.* Firmiora etiam adiunt scripturæ, & Conciliorum testimonia. Ioan. 1. *Sine ipso factum est nihil.* Nihil autem omne positivum excludit esse; quia est contrarium remotionum positivorum omnium: quare doctæ aiebat recitatus Augustinus, privationes ad nihilum pertinere: quia ex omnibus absolutum nihil constat. Ioan. 15. *Sine me nihil potestis facere.* Et sexcenta alia sacre pagine in eandem sententiam testimonia. Item de fide est: *Deus de nihilo utramque condidit creaturam.* Argue item: *Deus omnia potest in nihilum redigere.* Vellem ergo mihi ab adversariis explicari quid per nihilum Sacra pagina intelligat: quidque purum nihil præter omnis entis veri remotionem? & quomodo ex nihilo omnia Deus fecerit, atque in nihilum redigat: si in ipso nihilo puro aliquid ens positivum, siue creatum, siue increatum continetur: sed de hoc iterum à ratione contra eodem agemus.

3. Iam à ratione probatur generatim conclusio: quia, sicut huic propositioni: *Omne ens positivum existit.* Contradictorium assignari potest, ita, & eius obiecto vere, & à parte rei contradictorium assignandum est. Atque, si rerum carentia in positivum quous consistant, neque esse neque assignari contradictorium eius propositionis obiecto: ergo rerum carentia, seu negationes in nullo esse positivum constant. Minor suaderetur, nam cetera patent. Quia, si in aliquo ente positivum carentia rerum constant, ut vere, & à parte rei aliqua rerum, seu rei alicuius negatio deat, quod obiectum propositionis contradictoria sit, aliquid ens positivum dari vere, & à parte rei debet, in quo carentia, seu non esse rei alicuius consistat: sed aliquid ens positivum vere, & à parte rei existens, non contradicit, sed subalternatur potius, & continetur in obiecto illius primæ propositionis: *Omne ens positivum existit*, ut patet, cuius obiecto obiectum contradictorium assignandum erat: ergo, si carentia rerum in aliquo positivum consistant, non potest dari, assignarique à parte rei, verum obiectum contradictorium obiecto illius propositionis. Nec valet aliquid ens positivum negatum contradicere omni enti positivum affirmato. Si enim in ente illo positivum negatio adhuc ens verum, & reale positivum claudatur, ut in horum sententia claudi debet, perit argumentum, si non clauditur est nostra conclusio. Ut mutam affirmatum, & negatum ex parte obiecti non esse, sed esse denominationes ipsi à propositionibus extrinsecis advenientes, quæque in veris propositionibus ex parte obiecti solum, vel ens positivum, vel eius negationem, & remotionem; seu ens, si ita loqui velis, negationem supponant.

4. Dices primo in hac doctrina, non omni propositioni, assignari posse contradictorium, neque eius obiecto. Etenim huic propositioni. *Omne cognoscibile est cognoscibile.* Cuius contradictorium esse debebat: *Aliquod cognoscibile non est cognoscibile.* Quæ propositio, cuiusque obiectum subalternatur primæ, ac proinde neque ipsa, neque eius obiectum, primæ, cuiusque obiecto contradicere queunt. Minor probatur: quia aliquid cognoscibile subalternatur, & continetur sub omni ente cognoscibili. Video Recentiores, tam levi probatione, minorem admittere, atque, ut se ab argumento expediant, multa quæ melius quiescerent, movere. Cum tamen Minoris illius nulla ea probatio sit. Etenim solum probat subiectum eius propositionis sub universali contineri, quod omnino opus est, ut ei contradicatur: cum aliter eundem de eodem non esset, ut omnis contradictoria esse debet; non autem probat totum obiectum illius propositionis contradicentis universali affirmatiue sub huius obiecto contineri. Etenim non cognoscibile, quod in particulari negatione illius contradictoria ponitur est cognoscibile, quod erat universalis affirmatiue prædicatum, negatio, seu cognoscibile negatum. Sed dices id ipsum, quod negatur cognosci debet: atque ex parte prædicati negatur cognoscibile in contradictoria negatiua; ergo quod ponitur ex parte prædicati est cognoscibile, quod includebatur ex parte subiecti, sicut universalis ponebatur: ergo totum obiectum negatur particularis subalternatur, seu continetur sub obiecto universalis. Negatur hæc consequentia: co-

Christoph. de Ortega, De Deo Uno, Tomus I.

gnoscibile enim negatum, seu negatio eiusdem cognoscibilis non est cognoscibile, sed eius contradictorium, ut in hac: *Petrus non est Petrus*, idem Petrus negatur, qui in contradictoria *Petrus est Petrus*, affirmabatur; & tamen non est idem Petrus negatus, seu negatio Petri, ac Petrus. Argumentum autem probationis solum probat propositionem illam negatiuam particularem falsam, & implicentem in terminis esse, sicut hæc, quæ à nobis in exemplum adducitur: quod extra rem est.

5. Probatur secundo conclusio. Quia, si negationes, & carentia rerum in positivum, non autem in pura negatione ab omni positivum distincta, consistent, non solum propositioni præfate, cuiusque obiecto, sed nulli propositioni dari contradictoria potest, sed sola contraria, quæ est inter positiva impedimenta mutuo se impediencia, ac sub eodem genere entis se expellencia. Id, quod & receptissimam divisionem oppositionum in contrariam, & contradictoriam, tanquam inane delirium, & chimaram irridet, & totam dialecticam, imo & scientias omnes evertet. Assumptum suaderetur. Quia, nisi dentur negationes rerum pure ab omni positivum distincta, non dantur obiecta contradictoria. Sed his non datis, nec dantur propositiones contradictoriae: ergo. Maior probatur: quia enti sola, ac pura negatio entis contradicit, sicut non esse contradicit esse: at ens, seu non esse nequit esse idem quod ens, sed pura negatio entis, seu esse: ergo, nisi negationes pure ab omni positivum distincta dentur, nequit esse obiectum contradictorium entis, seu esse. Minor probatur. Quia obiecta derivant oppositionem in propositiones: ac ideo assensus affirmatio est: quia obiectum esse apprehenditur, sicut enuntiatur: & ideo negatio, & dissentius à prædicato est, quia negatio illius esse in subiecto percipitur. Sed accipe huius confirmationem ex Arist. in Dial. c. de oppositis. Ita scribente. *Uti affirmatio, veluti sedet, negationi, seu non sedet, opponitur: sic, & res, quæ sub utrumque cadunt, sedere inquam, & non sedere, sibi mutuo adversantur.* Dicant nunc Recentiores: ita à nobis contradictoria apprehendi, & iudicari, ut alterum extremum pura negatio sit; aut in re aliquid positivum claudi: ac proinde corrigendam esse à ratione, & discursu cuiusmodi apprehensionem, & errorum commune iudicium: corrigantque, dum fateantur se Aristotelis, atque omnium sapientium errorem iudicii corrigere.

6. Tercio probatur conclusio. Carentia rei est obiectum enuntiatum per negatiuam propositionem: atque obiectum per illam enuntiatum nil positivum est: ergo carentia rei nil est positivum, sed merum negatiuum, & nihil. Probatur minor primo. Quia sola remotione formalis, & defectu entis positivi, quod negatur, verificatur ea propositio: cum ex ea præcisè, seclulo quous alio positivum, conformetur suo obiecto. V. g. Antichristus non existit; sola, ac pura remotione Antichristi à rebus nunc posita conformis suo obiecto est, quin aliquid positivum in rebus existat. Tum etiam. Quia in ea nihil positivum enuntiatur, neque plerumque cogitatur ab enuntiante: imo, ante adversariorum sententiam, nunquam ab illo cogitabatur: at nequit verificari propositio nisi deat obiectum per illam enuntiatum: ergo obiectum enuntiatum per propositionem negatiuam, formaliter, nil positivum est, sed pura entis positivus remotio. Secundo probatur, virgentius adhuc, eadem minor. In hac propositione, *nil positivum contringens existit.* Enuntiat carentia cuiusvis, & omnis entis positivi: at id, cuius carentia enuntiat, seu, quod negatur per propositionem, nequit enuntiat, per eandem: ergo nihil positivum in ea propositione enuntiat: ac proinde in eius propositionis obiecto enuntiato nihil positivum est, quod per illam enuntietur: sed sola, ac pura entis positivi cuiusvis, seu omnium positivorum remotio, ut in ea minori dicebatur.

7. Dices. In ea propositione id in re ipsa latenter affirmari, quod negatur expresse. Siquidem rei carentia ea expresse, quæ dicitur negatur, & latenter affirmatur aliquid positivum, in quo carentia oppositæ contringentis cuiusvis consistit. Sicut hæc propositione, *p. prima impedimenta cuiusvis entis positivi existunt*, expresse entia positiva affirmantur, & latenter eadem remouentur, & negantur. Nec mirum est idem re ipsa sub una expresse

propositionis vnus affirmari, quod sub alia alterius propositionis expressione negatur. Sicut sub vna propositionis expressione possumus negare rationale, & simul affirmare animal cum illo identificatum. Sed locum simile hoc non habet, est quippe chimaricum, vt patet. Etenim præcisiones formales locum non dant, vt idem reipia affirmari, & negari admittatur; imo vero, neque concipi vnum prædicatum rei eiusdem vero obiectiue, licet apprehensionis vnus prædicati præscindendo ab alio secum identificato dent locum; non tamen apprehensioni, & iudicio vnus cum negatione alterius secum identificati sine expressa contradictione, & chimara: ac proinde sine necessaria iudicii illius falsitate, & apprehensionis errore.

8. Secundo. Vt verum in animali, & rationali, quæ vel diuersæ obiectiue formalitates sunt, vel saltem diuersa habent connotata, exemplum haberet: aut in carentis rerum contingentium, quæ in solo positio impedimento sunt, in horum sententia sita, verum habere non potest. Nam idem ipsum tam realiter, quam formaliter eadem propositione affirmari, & negari nullatenus, nisi cum aperta contradictione, potest: ergo, licet impedimenti positui, in quo realiter, & formaliter rei contingentis carentia, per se, consistit, possit, vnum prædicatum, seu vna formalitas affirmari, & negari aliud cum ipso realiter identificatum; non autem affirmari, & negari carentia, seu impedimentum ipsum totum, nisi contradictorie: non minus, quam affirmari, & negari simul animal, vel Petrum. Sed quidquid de hoc sit, vterius, vel respondentes præscindunt obiectiue, vel formaliter solum? si obiectiue, aliud concipiunt cum affirmant impedimentum rei contingentis existeret, ac quando negant rem existeret: ac proinde id quod concipiunt formaliter positium non erit, sed purum nihil, quod cum positio identificari repugnet. Si autem præscindant formaliter solum, idem expriment cum negant, & quando affirmant, licet diuersus expressionis modus sit, qui affirmantem, & negantem simul idem ipsum, quod solum cognoscit, a contradictione, ex casu non potest: cum idem sub ratione eiusdem (eo solum quippe modo illud cognoscit: cum cognitionibus illis directis non existentia vniuersalis omnis eius, quam negat, & existentia positio rerum entium impedimentum, quam affirmat supra ipsas, & modos expressionis non reflectat) affirmet, ac neget.

9. Tercio probatur eadem illa minor, ac simul confirmatur illius probatio prima: quia hæc propositio, *Antichristus non existit*, vere enuntiata fuit: à mundi exordio: ergo eius obiectum enuntiatum à mundi exordio fuit cognitum à profertentibus (alioqui omnes illam profertentes stupidi, ac vesani essent: imo impossibile est à veteribus, & stupidis adhuc, enuntiarum incognitum, & incognitum) sed ad hæc vsque tempora nemo cogitabat, necum censebat, carentiam in positio consistere: ergo solum remotionem, & negationem puram, seu carentiam existentia Antichristi: ergo sola remotio, carentia, & negatio pura existentia Antichristi, ac nihil positium, fuit obiectum ea propositione enuntiatum, vt proponebatur in minori. Insuper: cum vera semper ea propositio fuerit: modi obiecto vera erit: acque illa sola pura carentia, & negatio, quin aliquid positium sit, satis à rebus Antichristum removebit, vt contendimus. Item & nunc reliqui à Recentioribus hinc vere iudicant. Antichristum non existeret, cum tamen, dum id indicant nihil positium cogitant, sed solum eius defectum & purum non esse, quos, si falli dicis, quia nullum datur impedimentum positium, ridendo dicere poterunt se de Petri carentia, & pura, & remotione, agere, non de impedimento positio, quo ea carentia, & remotio inducitur. Sane si roganti: an carentia consistat in positio? respondeas, *Datur Deus, vbi aliud positium iuxta, varios modos assignandi impedimenta rerum, quod æquiualeat in sua doctrina huic: omnis carentia in positio consistit*: ridendus merito esses. Quæ his responderi possent statim subdam, & refellam num. 10.

10. Quid plura? ne Recentiores quidem ipsi, contra quos agimus, negare possunt se carentiam puram, atque ab omni positio distinctam concipere, dum illam indistinctam negant. Etenim nemo dubitare, aut negare po-

test id quod nullatenus apprehendit, & cogitat, sed profus illud ignorat. Atqui aduersarij inquirunt, an carentia à positio distingatur, ac sit mera negatio: idque esse negant: ergo eam cogitant, & apprehendunt, vt meram carentiam ab omni positio distinctam. Quod si ex suo conceptu obiectiue, ab omnibus hæc tenus admissio, atque ab aduersariis admittendo, imo admissio de facto, pura negatio ab omni positio distincta, erit plane & suo conceptu inidentificabile ipsi. Confirmatur. Quia, si carentia conceptus obiectiue diuersus ab impedimento positio sit, dum inquiritur, an carentia rerum in positio consistat: erit intellectus questio, & addubitatio, ac si rogaretur an *Petrus distingatur à Petro, vel sit Petrus?* erit enim sensus, an impedimenta rerum contingentium sint impedimenta rerum contingentium: vel hæc ipsi distinguantur: quod assertu ridiculum est. Sed dicet te concipere sciam à nobis, & chimaricam carentiam. Bene: vel ergo concipis chimaram omnino ex positio compactam, & sic dubitas, & negas distinctionem de obiecto, quod non concipis, sed profus ignoras: quod insanum est: vel illam concipis ex positio & mere negatio ab omni positio distincto fabricatam, & iam concipis carentiam puram. Insuper, tunc cum ea chimara à te negatur, vel negatur carentia positio, & mere negatio simul, & sic negatur duplex contradictorium, atque affirmatur duplex contradictorium simul falsum esse posse: vel negatur illa solum chimara pars, quæ ex suo conceptu omne positium excludit (altera enim pars chimara, quæ positium claudit, est tua sententia) ergo concipis negationem rei ab omni positio distinctam, vt contendebamus.

11. Quarto hæc vox *nihil* aliquid habet significatum. Vel ergo eius significatum est aliquid verum, & positium, vel non, sed omnis positio negatio, & carentia pura. Si secundum: ergo cum significet carentiam puram omnis entis, eius significatum in pura carentia ab omni positio distincta consistit. Si autem significet aliquid verum, & positium: ergo nihil est aliquid, ac vera erit hæc propositio in terminis implicatoria: *nihil non est nihil*, quæ eadem est cum hæc. *Nihil est aliquid*. Verum *nihil* puram rerum carentiam, & remotionem significare, seu purum nihil, probatur vterius ex Ioanne 1. *Sine ipso factum est nihil*. Si enim aliquid positium significaret, sensus esset, sine Deo factum esse aliquid: quod est erroneum. Nec satis erit Recentioribus illud positium, quod *nihil* significatur, diuinum quid esse, ac proinde non factum. Etenim nihil illud factum sine Deo dicitur: ac proinde ad Deum recurrit nequit, vt nihil factum dicatur. Item nulla vox significans positium est synonyma, sine æquiualeat huic voci *nihil*: ergo hæc non significat positium aliquid. Antecedens patet in his fidei sanctis propositionibus. *Deus omnia quæ fecit potest in nihilum reducere*. Ioann. 1. *Sine me nihil potestis facere*. Iob. 5. *Nihil in terra sine causa fit*. Math. 10. *Nihil est opertum, quod non reuelabitur, & occultum, quod non scietur*. Luca 5. *Magister rota nolle laborantes nihil capimus*. In quibus, quocumque termino positium significante *nihil* explices, absurdus sensus efficitur. Dices, *nihil* significare aliquid respectu Dei, non autem respectu creature. Contra primo: ergo sine Deo factum est aliquid Dei, quod multisimam est implicatorium, & erroneum. Etenim quod est nihil respectu creature: aliquid, per te, est respectu Dei: sed respectu creature factum est nihil: ergo factum est aliquid respectu Dei. Contra secundo. Impedimentum positium, quatenus respicit creaturas est, ac dicitur nihil: sed quatenus respicit creaturas est aliquid: ergo quatenus nihil est aliquid.

12. Probatur quinto conclusio: quia bruta per imaginationem cognoscunt rerum carentias. Sic de catulis subreptis rugit leona: atque carniuora animantia non egrediuntur ad rapum, quouique noctem adesse, abesseque lucem cognoscunt: vel, quod nobis magis faciet, lucem, vel catulos non vident: sed bruta non percipiunt tunc impedimentum positium existentie illorum rerum, vel in se, vel in loco, & spatio illo. (Maxime, si eiusmodi impedimentum sit decretum Dei) ergo carentia rerum non sunt in positio impedimento existentie rerum. Minor probatur. Quia in primis Dei decreta nequeunt percipere: atque ex creatis impedimentis lucis

vel

vel solis ea non percipiunt: cum sint ultra sensuum sphaeram. Dicunt Recentiores, bruta non cognoscere Dei decreta, & nolitiones sub hac ratione, scilicet quatenus sunt laci, vel catulorum impedimenta. Contra: quia per te formaliter, quatenus decretum, seu nolitio Dei efficax de existentia lucis est, est impedimentum formale lucis, cuiusque negatio: ergo nequit cognosci nolitio Dei, ut impedimentum formale lucis, cuiusque negatio est, quin cognoscatur, ut nolitio efficax Dei de existentia lucis.

13. Denique probatur ex illo receptissimo axiomate: *sicut affirmationis causa, est affirmatio, ita & negationis causa, est negatio.* Quod in causis, & effectibus receptissimum in Philosophia, & Theologia est. Nempe ex puro non esse, siue negatione causæ, & influxus necessarij requiritur ad effectum præcisè poni effectus remotionem, seu negationem, quin aliud, siue positum, siue negatum intercedat, sicut ex positione causæ, & influxus necessarij ad effectum ponitur effectus. Et ratio est manifesta. Etenim si causa hæc, & influxus positum ad positionem effectus requiritur, eis, vel eorum aliquo deficientibus effectus non erit, licet reliqua eius impedimenta non adsint; alioquin ea necessitatio non requireretur, ut esset effectus: ergo non esse rei, seu effectus illius remotionis quibus impedimentis, ex eo præcisè, quod causa, & influxus necessarius ad illum deficient, apponitur, suoque modo à parte rei erit. Tunc autem in nullo positio impedimento illius carentia, seu non esse potest consistere; cum tamen cuiusvis essentia esse nequeat sine seipsa: ergo carentia rei contingens essentia, & formalitas non stat in positio rei impedimento, sed in pura rei illius negatione, ac remotione mera. Confirmatur: quia sublatio Deo, cuius decretis efficacibus de rerum existentia, quæ causa necessaria, & essentialis rerum omnium sunt, non essent res ex mere defectu causæ necessariæ, & essentialis earum: ut idcirco recitatis verbis ex Ioan. 1. dicatur *sine ipso factum est nihil*, ut persequar certamine sequenti.

CERTAMEN III.

Carentias contingentium rerum in nullo prædicato diu. no stare speciatim contra Recentes nostros monstratur.

1. Vtinus tandem ad præsentis instituti certamen, atque præcedentis certaminis scopum: ostendendi, nimirum, in nullo decreto efficaci, seu nolitione Dei de existentia contingentis huius defectum, & carentiam posse consistere, ut nostri Recentiores enixe contendunt. Si enim in nullo positio stare eiusmodi carentia potest, in decreto, seu quoniam alio Dei prædicato (cuius prædicata omnia positiua sunt) stare nequibit. Verum speciale hoc Recentiorum inuenitum specialibus rationibus confutandum nobis in præsentiam est: & præterea ea, quæ, dum generatim eiusmodi carentias in nullo positio impedimento stare posse monstrabant, neque in vilo decreto diuino consistere obiter ostendebant cert. 2. arg. 1. & 6. n. 12. & 13. arguo primo ex verbis Ioan. 1. *sine ipso, id est verbo, ac Deo factum est nihil*: ergo sine vilo decreto Dei, aliove prædicato diuino de non existentia rerum. Probatur consequentia: quia sine Deo, nec decretum, neque aliquid diuinum est: sed sine Deo factum est rerum contingentium nihil: ergo sine decreto, vel prædicato vilo diuino factum est nihil. Sed quidquid factum est eo modo est, quo factum est: ergo sine vilo decreto, aut prædicato diuino est nihil. Probatur subsumptum antecedens licet de se, ac ex terminis patcat. Inde enim probatur euidenter, imo ibi reuelatum est, verbum esse hominem: quia verbum factum esse hominem: dicitur Ioan. 1. *Et verbum caro factum est.*

2. Dices: Carentias rerum factas dei non posse: sed potius non factas res: ac proinde ex subsumpto probato, & admissio nihil pro nobis inferri. Non dubito rerum carentias non fieri vero positio influxu, & actione, sed

eius defectu, unde probabam cert. 2. num. 13. rerum carentias nullo positio impedimento, ut suo modo sine egere, sed solo influxu, & actionis defectu res non fieri: ac proinde neque esse: aut eodem defectu, quo res non factæ dicuntur, nihil factum esse ab Spiritu sancto dicitur, nec solum res non esse factas. Et sanè, licet silentium negatio loquela, & vocis sit, factum esse in callo silentium ab eodem Euangelista in Apocalypsi dicitur. Sapientique sacra pagina, & Latine lingue periri eadem phrasi, ut propria loquuntur, sim. 7. terque de aliis rerum carentiis Scriptura, & prophani authores. Cædes enim, & clades magna, id est interitus, & mors factæ in Israel, & in exercitiis frequenter dicuntur. Ea enim, quæ actionem physicam terminare nequeunt, possunt tamen terminare actionem grammaticalem: quod satis est, ut proprietate sermonis facta dicantur.

3. Probatur secundo conclusio. Quia, si rerum carentia stant in decreto de non existentia rerum, seu in nolitione existentia earum positiua, nequit assignari huius decreti obiectum intantum. Probatur: quia obiectum efficaciter intantum non est rei existentia, sed non existentia potius, seu rei carentia: ergo, si rei non existentia, & carentia sit ipsum decretum, ut non existentiam rei velit ipsum decretum velle debet: ergo decretum illud, in quo rei carentia consistit, debet esse decretum reflexum: siquidem directi nequit assignari pro obiecto non existentia, seu carentia rei, quæ intenditur, ut non sit: unde rursus probatur, neque decretum primum reflexum esse posse rei carentiam, seu non esse: quia cum habeat pro obiecto decretum directum, quod rei carentia non est, ut vidimus, nequit dum illud intendit, & vult, rei carentiam, seu non esse velle: ac proinde neque ipsum decretum reflexum poterit esse decretum efficax rei non esse, seu carentiam intendens: quare neque erit decretum hoc reflexum rei carentia, seu non esse: Unde rursus inferitur, nec est secundo alio reflexo decreto reflexum illud primum efficaciter intendatur, & tertio alio reflexo reflexum aliud, & aliud in infinitum, nullo ex infinitis reflexis posterioribus, & posterioribus supra reflexa decreta priora & priora rei carentiam, & non esse intendi posse: ac proinde in nullo excogitabili Dei decreto rei non esse, seu carentiam posse collocari.

4. Dices simili argumento probari contra satis vulgarem opinionem, peccatum remitti, ac destrui non posse per extrinsecam Dei condonationem: fateor. Sed quid inderoboris huic argumento decreverit, ex eo quod rem aliam mihi etiam veram euincat simile aliud argumentum, & asine: dices obiectum huius decreti esse existentiam rei, non quidem volitam, sed odio habitam, eam quippe decretum efficax, & eius nolitio auersatur, & fugit: qui modus diuersus tendendi satis est, ut eo affectu res omnino à rebus tollatur. Quemadmodum identitas, siue esse idem prædicatur, & subiectum propositionis obiectiue est obiectum, quod mens iudicio affirmatiuo, siue assensu prosequitur; negatiuo vero, seu dissensu negat, atque speciali suo tendendi modo aduertatur. Contra: quia, licet decreti efficacis de non existentia rei, siue nolitionis positiue existentia rei, atque efficacis auersionis, & fugæ ab eius existentia, existentia ipsa sit obiectum, & materia circa quam deliberationis diuinæ; non tamen est obiectum efficaciter intantum, omnis autem efficacis voluntatis diuinæ intantum obiectum dari debet: quod, nisi existens oppositum, scilicet non existentia, seu rei non esse, seu carentia, esse non potest. Confirmatur: quia fuga, & auersio positiua, ac non mere negatiua, quæ est in suspensione actus, nisi inter extrema opposita dari nequit, ut in omni fuga, & auersione positiua materiali, & spirituali cernere licet: ergo prosecutionis efficacis existentia, atque efficacis auersionis ab existentia, oppositi termini, in quos tendant, seu, quos intendant, debent assignari: scilicet rei existentia, & quæ opposita ipsi non existentia rei eiusdem.

5. Id ipsum confirmat exemplum ab aduersariis adductum de diuerso tendendi modo assensus, & fugæ dissensus positiui circa identitatem extremorum propositionis. Licet enim vterque circa eam versetur, aut, quia dissensus per modum fugæ, & auersionis versatur, ad eius oppositum extremum, & obiectum tendit, scilicet eius negationem, ut expressè Aristoteles aiebat citato capite